

I 1339

М. Станојевић

ЗБОРНИК ПОЗОРИШНИХ ДЕЛА.

СВЕСКА ДРУГА.

ШАРАН.

ШАЛТИВА ПИРА У ЈЕДНОЈ РАДВИ.

НАПИСАО

ЗМАЈ-ЈОВАН ЈОВАНОВИЋ.

ДРУГО ИЗДАЊЕ.

У НОВОМЕ САДУ.

ТРОШКОМ КНИЖАРЕ БРАЋЕ М. Поповића.

1878.

ЦЕНА

20 НОВЧ.

ALL INFORMATION CONTAINED

HEREIN IS UNCLASSIFIED

DATE 08-10-01

BY SP-6 J. J. [REDACTED]

EX-100

H A T A III

CLASSIFIED

EXEMPT FROM AUTOMATIC DOWNGRADING AND DECLASSIFICATION

Г 1339

У КЊИЖАРИ
БРАЋЕ М. ПОПОВИЋА

У НОВОМ САДУ

имамо су и прекупљене следеће књиге:

НА БАДЊИ ДАН

ДРАМОЛЕТ У ЈЕДНОЈ РАДЊИ

од Косте Трифковића.

ПОЛА ВИНА, ПОЛА ВОДЕ

ШАЉИВА ИГРА У ЈЕДНОМ ЧИНУ

од КОСТЕ ТРИФКОВИЋА.

Цена књизи 20 новчића.

Свеске девете

ЉУБАВНО ПИСМО

од Косте Трифковића

имамо још врло мало примерака. Цена 20 новч.

Свеске десете

РОМЕО И ЈУЛИЈА

од др. ЛАЗЕ КОСТИЋА

имамо на сложинту. Цена 30 новчића.

Ниже стављене књиге смо прекупили и исте препоручујемо п. н. чит. публици:

I.

ЧПЧКОВЉЕВИ ДОСАЂАЈИ ИЛИ ПРВЕ ДУШЕ

Роман Николае В. Гогоља

књ. I. II. III. свеза по 50 новчића.

II.

КРИСТИЈАНИ У ТУРСКОЈ

од В. Дентона М. А.

Цена књизи 25 новчића.

ЗБОРНИК ПОЗОРИШНИХ ДЕЛА.

НА СКУП ШКОЛАХ

УПРАВА СРПСКОГ НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА.

СВЕСКА ДРУГА.

Ш А Р А Н.

У НОВОМЕ САДУ,
ТРОШНОМ КЉИЖАРЕ БРАЋЕ М. ПОПОВИЋА.

1876.

ШАРАН.

ШАЉИВА ИГРА У ЈЕДНОЈ РАДЊИ,

ОД

ЈОВАНА ЈОВАНОВИЋА.

(ДРУГО ПОПРАВЉЕНО ИЗДАЊЕ.)

У НОВОМЕ САДУ,

СРПСКА НАРОДНА ЗАДРУЖНА ШТАМПАРНИЈА

1878.

Овај комад не може се приказати без допуштена
управе српског народног позоришта
у Новоме Саду.

III . A P A H.

О С О Б Е:

- Павла Динарић, вртар Телечки.
Ана, његова жена М. Рашиќа.
Станко, њихов син, сирчеми приправина Т. Марковић.
Савка, у суседству сироче Драг. Данкулова.
Кнез футошки К. Хаџић.

Ише сељана и сељанка.

Догађа се у врту пантинком у Футогу.

(Овај је комад приказан прик пут у Митровици 20 јуна
1884. год.)

ПРИЗОР I.

(Врт, с леве стране кућа, с десне бунар, а уз бунар граба од суседског врта, у тараби дера.)

Станко (улази с прљагом на леђима.)

Станко. Од Сонбора до Футога, — лепа штација, па још апостолски! (Гледа чизме своје.) Нису се тако ни подерале, као што је могло бити. Па, колико сам се жорно, нисам се ни уморио. Бог и душа, још бих и преко ове тарабе могао прелетити. Није шала, три године се учи та пренеравдија, па никад кући, па никад родитеље, никад ни Савке своје не видети! Савка ме је кад и кад поздравила, а да тога није било, не би се могло издржати! — Ала ми се мати обрадовала кад ме је видила! Што ти је мати! Таки отрча на пијаци да приправи бољег ручка. Ал' како ћу баби на очи? Хе, сад како испадне. (Ставља код бунара.) Боже мој, овде сам се последњи пут са Савком видео, ту смо се опростили. И онда ми је срце необично купало, ал' опет не као сад. Прелетио бих, да је видим, а страх ме је, као да ћу на испит изаћи. (Вара кроз тарабу.) Како јој је башта лепа, та милина је погледати, па то све она сама својим ручицама

ради, а сад није имала ни мене, да јој бар плевити помогнем. Гле, овде је још и дера, куда је у вашу башту по воду долазила. Јамачно и сад долази. Само сад да не дође, јер не знам шта бих јој казао. Бога ми, ја не знам како бих је поздравно. (Вари кроз деру.) Нема је у врту, бар да је из далека видим!

Савка. (Чује се како пена у своме врту.)

Станко. (Пувне прстима, па се удари руком о коленио сав љубави.) Она је, јест, јест, она је! Хоћу ли побећи? — Шта?! Савршен препаранад, данас сутра учитељ, па да бежим! Не, то се непристоји! (Док она пена, он ушесирен једвако вари кроз тарабу, и преко тарабе.) Ено је! — Ено је! Узела је ведро, мора да ће амо по воду. Не ћу побећи, остаћу! Ал' опет би боље било, да се прикријем. Сакрићу се само онако. (Савраје се за неки љуби.) Ала је красна! Ху, ала је красна!

Савка (долази са ведром кроз деру на бунар, нагне се да залти воде, све једнако певајућа.)

Станко (најпре страшљиво, па наједаред отпављено дође јој за леђа и заклопа јој очи.)

Савка. Јуф, ко је то? — Пустите ме!

Станко (променутиим гласом.) Ја сам!

Савка. Али ко?

Станко. Ја!

Савка. Не знам ја, ко је то ја.

Станко. Ако погодиш, пољубићу те, ако не погодиш, мораш ме пољубити. Па дед сад не оклевај!

Савка. А, то код нас није обичај!

Станко. Штета, јер то је врло леп обичај, треба да га и ви усвојите. Виш овако се то ради!
(Пољуби је на јој пусти очи.)

Савка. Јао, ко је то видио!

Станко. Није нико видио! Ал' не марим на цео свет гледао, кад Станко своју Савку пољуби, и то први пут после дуге три године.

Савка (зачуђена и радосна.) Станко?!

Станко. Јесте, ја, са мисли и персоном.

Савка (још се може да верује.) Станко!

Станко. Та ја сам, ја, Станко Динарић, свршени препаранад, данас сутра учитељ, т. ј. ако је и теби по вољи.

Савка. Станко, а ко би се теби надао!

Станко. А ко би се томе надао, да ћу ја оставити малу, малену Савчицу, а затећи оваку велику девојку. Сад ми је чисто срамота што сам те пољубио. Чисто би искао натраг.

Савка (несташно.) Е, одлетило је већ.

Станко. Савка, радујеш ли ми се?

Савка. А што ме тако питаш, та ја ти ни сам род.

Станко. Ал' ја се радујем! Седи, Савка, мало, ја бих ти много приповедао. Хеј, три године

дава по том дерном Сомбору, већ ми се догузало! Пун је Сомбор девојака, ал' ни једна их није валик на тебе.

Савка. Мора да си их јако мотрио кад их све знаш!

Станко. Е, мотрио беса, само сам гледао, је ли која валик на тебе, па кад сам видио да није, окренуо сам главу, да их више не видим. Ху, па знаш ли како сам кући дошао? (Удари се по потама.) Ево, жељезнице, аџалибан, дико! Еј, кубура је то била: баба ми пише, да ни по што кући не долазим, он ће сам по мене доћи, а мати овет друкчије пише, ако ипак могу, да се ових дана у Футогу створим, јер ће се, вели, бирати учитељ, па не фали. И попа је обећао, и кнез је потврдио, само ако хоћу да ће место учитељско моје бити. Помисли само, шта сад да радим! Мерно сам оба писма, бабино у једну руку, а материно у другу, да видим које ће да претегне, ал' бадава, обадва су подједнако тешка била; ни у једноме новаца. Ал' кад сам после на материно писмо метнуо овај прстен, познајеш ли га? е онда је тако претегло, чак до земље. Онда већ нисам ни на шта мислио, већ штап у руке, пртљак на леђа, — а да шта ћеш кад си без новаца — па, све певајући, ето ме до Футога додох. Ал' баби не знам како ћу на очи изаћи! Шта ћу њему да рекнем, — јер знаш да

је чудан светац. Бога ти, је ли још онакав какав је био?

Савка. Е, та добар је он, поштен човек, само, што на женске мрзи. Једнако говори, да луђих створења на свету нема, него што су жене. Па и мене тако по преко гледи! Све ми је страх, кад морам на бунар по воду доћи. У зао час да нас овде заједно види, било би и мени и теби! Идем ја Станко, јер нисам рада да ми што ружно рекне. Збогом! (Хоће да иде.)

Станко. Та чекај, Савчице, не ће он доћи! Чекај, Савчице, да ти се бар пофалим, како сам добро испите положио. Сад бих могао бити учитељ у сред Новог Сада. — Савка, је ли Савчице, — а би ли ти волела бити учитељка?

Савка. Збогом! (Оде брзо кроз врат у свој врт.)

Станко. Та ваљда смем и ја твој врт видети, — то ми ваљда не ћеш забранити. (Оде на вом.)

ПРИЗОР II.

Панџа (улази с анђелом у руци.)

Панџа. Кажем ја, не сади овде лукац, овде је лане кромпир био, не ће ваљати, — ајак, не слуша жена! Па ето шта је изникло! Та није ни лукац, већ арпаџик. Не ћу ни семена извадити! Та не ћу ти слушати жене, да јој је звезда Да-

ница na челу! Pravo je kazao stari grk Duza: u zene je velika kosa, al' u glavi ni a! Ta ja sam chtaao stare knjige, stare vilozove, na ni jedan zeni ne veruje. Shto je god bilo pokora, sve je sa žena, al' pametno shto, to niti sam za koju chto niti video. Chtovek ti je tek chtovek! Ta samo kad pomislim: Ko je izumeo dnu-shiñ? — Chtovek? Ko piše knjige i kalendare? — Chtovek! — Ko vodi vojsku? Ko pravi satove? Ko zida Ćuirije, gradove? Ko lije tolove? — Sve chtovek, pa chtovek! — A žena, жалосна joj majka, — ху, ta samo jednu da vidim, koja je shto izmudrila, il' izumela, vli se chenu dosetila, da chujem samo pametne речи od voje, da se chenu do-vije, da shto izmudri, ajak — okreni je onaмо, obrni je onaмо, de pala tu i ostala. Eto, n. pr. ja — kako mi je Bog razuma dao, kako sam silne kalendare prouchio, — kud bix ja mogao doterati, da ne moram vazdan slušati ženino ačeње и dedačeње. Хоће нешто и она да зна — а кад тамо, а оно муњак! Al' moj ће Stanko u bogoslo-viju, pa taki u manastir. Tu nema većela и ма-шлја, tu може chtovek shta uraditi, може се баш и прославити. (Kopa.) Ded' da ja ovo malo dovoпam, dok sam sām, jer после, — gle, Boga mi, evo je!

ПРИЗОР III.

Ана и пређашњи.

(Носи котарицу у руци и води Станка за руку, шапће му да остане, а она ступи напред.)

Ана. Панто, ти си данас вредан. (Спусти корпу, из које публика види од шарана реп.)

Панта (пола за себе.) Е, сад је ли то наметно: ти си вредан! Као да ја не знам да сам вредан, (Гласно.) Буди само и ти вредна, па гледај твога посла.

Ана. Панто, ал' сам ти ноћас нешто чудно снила.

Панта. Но, и то ће што наметно бити.

Ана. Сневам ја, а наш пето понео се на праг па кукурече.

Панта. Но кажем ја!

Ана. Не да је кукурекао, знаш, још ми и сад зуји у глави.

Панта. Не ће ти никад ми престати!

Ана. А ја стадох премисљати: Боже мој, шта ће то бити, откуд ће то нама гост доћи; ал' тек што се ја осврнух, врата се отворише, а наш Станко из Сомбора дође. Али сам му се обрадовала! Шта, зар се ти не би радовао да дође?

Панта. Даклем ја сад немам друга посла, него да се разговарам о твоје сневању!

Ана. Човече, та немој такав бити, већ дај, да се паметно разговарамо.

Панта. А ко се још са женом паметно разговарао?

Ана. Ал', молим те, слушај. Та то наше дете, ево сад је већ свршило своју препандију, — а није л' ти сам пона приповедао како је добар ђак, како ће ваљан учитељ бити. А ево сад ће да бирају овде учитеља. Та само једну реч да рекнеш, па ево му леба!

Панта. Ху, ху, ху, колико речи, толико талџига лудости!

Ана. Та није то лудост, већ ја сам тако наумила, а већ сам и с попом, и с кнезом, и с домином говорила, сви су му пријатељи, па сад било теби право, или не, Станко је дошао. Та да га видиш како је нарастао, читав човек! Станко! Ходи ти, сине, ходи!

Станко (дође, вољуби она у руку.) Бабо, мени је мати поручила да дођем. Ја сам мислио да је то и ваша воља.

Панта (баца апок.) Е, е, сад реци да жена има искре памети. Па како си врага дошао, кад ниси ни новаца имао? О! О!

Станко. Ја сам, фала Богу, и без новаца лепо дошао!

Панта. Ето, што ти је мушка глава!

Ана (таре руке од радости; за себе.) Нека, нека, попусти ће!

Панта. Е, кад си дошао, сад си ту! Не могу те тако отерати. Ал' кад мати мисли, да ти ваља овде остати, онда ће најпаметније бити да што пре одлазиш. Јер што жена каже, то треба са свим друкчије учинити, ако хоћемо што паметно да урадимо. Данас си овде, сутра прежеи коње, па управо у Карловце у богословију. За десет година можеш архимандрит бити.

Ана. Није него још нешто, да га жива у ћелију закопамо.

Панта. Ти једну мање! А ти, синко, — гле, гле како си прашан. Иди па се очисти, па ме у соби чекај догод не дођем. Имам ја теби још лекције да читам. Хајд' иди!

Станко (одлази у кућу.)

Панта. Жено, жено, кад ћеш ти што паметно урадити?

Ана. Та ако нисам никад, ово је баш паметно! Дете је красно, изучено. Биће то красан учитељ. — Де би ја њега млада у црно обукла, де би ми јединца у калуђере дали. Та једва мати чека да му сватове види, а не —

Панта. Сватове! Да, да, да се усрећи као и ја!

Ана. Човече, та промисли само каква би то радост била, да дочекамо унучад! Та нисмо ни

ми млади, а бићемо који дан све старији, треба и нама неге и помоћи. Па шта велиш? (Показује руком на савни врт.) Гледај овај врт! Како је то врлина погледати, што једна девојка сама својом муком израђује. Красна је то девојка та Савка! Та реци, зар није?

Панта. Шта имаш сад опет с њоме? Једна другу фалиште, кад вас нико не ће да фали!

Ана. Не фалим ја њу, већ се она сама фали. А шта ћемо кад је тако! Ево, син ти најбоље зна. Сад ми је баш казао, да без ње живити не може. Тај се баш залудно у ту девојку!

Панта. Хо, хо, залудно! Какве су то речи? Де ће женска глава паметног човека да залуди. Ој, ој!

Ана (кроз јед.) Бре, је си чуо ти, човече, та да бо и залуђује свет него женске главе. Та така ће девојка залудити памет стотини јунака, ал' имаш је шта и видети!

Панта. Гле, гле, та ти се канда жестиш! Но томе се баш радујем. Ал' тек, тек, жена човека да залуди! Знаш, опрости, ал' то мени у главу не иде. Знаш како вели мој грк Дуза: жена је дрвена лутка! Кад је сама луда, како ће друге да залуди!

Ана. Е, је с' чуо ти, та залудићу ја, овако матора, и тебе и твога грк Дузу и колико вас год

има, само да се паканим! Не знаш ти још шта је жена. Ал' и јесте већ твога много! Та ми живимо већ двадесет и пет година, па све лепо и у миру, јер ја знам де тебе голица, па ти говорим и угађам, само да буде мира, а ти мислиш да ја то морам! Ја сам ти луда, што се не размећем својом памету, као што ти радиш, — ал' вредно би било да и мене познаш. Знаш, већ ми је додијало. Од дана на дан ништа друго не чујем, већ по сто пута: жене су ђурке, жене су гуске, ал' ако ниси досад чуо, сад ти кажем, да те гуске и ђурке умеју бити паметније, него сви ви гускови и ђуркови.

Панга. Ао, ао! Ти мени баш очита! Да сам жена, сад бих се и ја љутио, ал' овако ти кажем, да од тога твога, што си научила, не ће бити ништа. Какви сваџови, каква Савка! Ту да се окује, па да слуша ваша блебетанја, а онамо га чека срећа да човеком постане.

Ана (шета се горе доле, па јој из једаред надмешто на памет. — За себе.) Ха, та научићу ја тебе во су женске! Што имам право, ту понустити не ћу. Ал' ће се чешати де га не сврби.

Панга. Сутра ћемо ми зором на кола па у Карловце, док нису напунили саротом детету главу воје чим! Само му морам казати! (Оде у кућу.)

Ана. А то ће бити, што во веле швазиг. (Гледа

kroz taraбу.) Skinuћemo mi ovu dernu taraбу dok Savciņa naša snaја bude! Šta ће nam taraба kad smo svoји! A to ће ti бити пар људи, да их Бог види. (Ваче, тако да не би Панта чуо.) Савка, о Савка, Савка! Одер, одер малко!

ПРИЗОР IV.

Савка и пређашња.

Савка. Емо ме, ево! (Дође кроз деру.)

Ана. Савка душо, ти знаш да сам ја тебе увек волела, као своју кћер, баш ка и мог Станка. А знам ја и то, да се вас двоје радо гледате. Но, но, не мораш ти за то поцрвенити, та мени је Станко сам вазао. А и то знам, да ја боље снаје у целој Вачкој не ћу наћи! Па ако је божја воља, и моја је, да Бог да, да сретни будете. Ал' ти знаш какав је мој човек! За то ако мајсторијом што не израдимо, речима не ћемо ни толико. Знаш, мајсторија возе пасе! Ја сам нешто научила, ал' ти мораш ћутати, јер све је то ради вас! Ти само гледај шта ће да буде.

Савка. Та ја сам вас увек као матер своју слушала.

Ана. А ти, де, помози ми нешто. Узмидер, Бога ти, овај ашов, па исконај ево овде једну руну. Тако, мало дубљу од педља. Ево ти ашова! Тако!

Савка (кочи.)

Ана (извади шарана из корпе, па га глати, шаран се грађава.) Тако, сад ћемо овог шарана закопати. (Мете шарана у руку.) Посни, равно, сад земљом, па утапкај лепо, да се ништа не позна.

(Савка гледа зачуђено. Обадве раде, закопале су шарана, потапкале, па и грађава прекуале, да се не покшаје.)

Савка. А шта ће то сад да буде?

Ана. Не питај, видићеш! Посејали смо шарана, а изнићи ће са свим што друго. Не ће ти бити криво! Сад иди па ником ништа не казуј, а од данас си моја ћерка, док ми, ако бог да, и снаја не будеш.

Савка (волуби је у руку и оде.)

Ана. Е, сад само да непадне за руком! Ал' хоће, хоће, та он верује сваком чуду, само женама не верује! — Ал' нека, кад сам се и ја наванила да једаред начиним русваја! Давно то мене тишти, што смо ми жене најлуђа створења! Видићемо, во ће сад бити луђи. Хоћу да га залудим, не би ли се опаметио, другог му лека не знам. А као што је сад све горе почео, не знам па што би изашло. Из овога шарана сад морају понићи и сватови и учитељство! Тај ће шаран и Павту да научи памети. Мало ће горко бити, ал' ће се после засладити. Ха, ха, ха, морам унапред да се смејем. (Узме корпу и одлази.)

ПРИЗОР V.

Панта (долати.)

Панта. Што јесте, јесте, баш ваји дечко тај мој Станко! Само ми је нешто здраво замишљен! Бадава, суђено је нечу да буде славан човек! То се не да сакрити! Ал' док га виде само у Карловци, свако ће да каже: тек, тек, пантин син ваља! Као што сам наумио, притом остаје: сутра се путује. Сад још ово мало да окопам што сам почео, (пола) јер ево стоји и у вечитом календару: што човек за млада месеца заради, од тога има троструку асну. За што је то тако, ја не знам, ал' то су тајне божије, што човек не може да докучи, а још је мој дед говорио: што на ште срце урадиш то ћеш најскупље продати. Боже мој, како су мудри били ти наши стари! Попа ми је, истина, говорио, да то ништа не треба веровати, да су то само врачбине! Јест, врачбине, а што и он врача кад не верује? Та и опонад је најмио девет надничара, да му виноград копају. Баш сам бројао: три пута три девет! А, рекох, попо, не ћеш сакрити, уватио сам ја тебе; дакле девет! Па тако му виноград и роди боље него ичији. Па још он може казати да не врача! Таки су ти учени људи, што знају, то крију, а нама једнако предикую: Не ваља врачати, не ваља врачати, а ту баш и лежи најдубља мудрост.

Сад већ и ја тако радим! И ја кажем, да не држим на врачбине, ал' само кад бих све докучити могао. Хо, хо, шта је ово? Гле, Бог и душа, ако ово није чудо, — риба! (Изађа шарана). Тако ми бога шаран, на жив! Гле, гле, како се прањава, канда сам га у Дунаву уловио. Е, сад нека ми ко каже, да не бива свашта на свету! А на последак за што не би и било? Човек не треба ничему да се чуди, свашта има свога узроба, само га ваља ваћи, — тако вели стара књига. (Мисли се.) Овде је подводно, шаран је несташан, ови димшићи и тако су већ толику рибу расплашили, можда се мигљиво, мигљиво кроз земљу, док није дошао чива панти под ашов, да му се понуди за печење, — а петак је, таман како ваља. Е, сад коме да кажем не би ми веровао. (Вапе.) Жено! О, жено!

ПРИЗОР VI.

Ана и пређашњи.

Ана. Ево ме, сво!

Панта. Оди, оди, да видиш што још ниси видела!

Ана. А шта је то тако чудновато?

Панта. Оди, оди! Гле ја ископо шарана!

Ана. Шта?

Панта. Та није то шта, већ гле, шарана! Ту сам га, ево баш овде ископао!

Ана. Није него још нешто!

Панта. Е, знам ја, да жена не ће веровати. Ево, отвори очи! Је л' ово шаран, а је л' ово рупа? Ево и место, де је лежао.

Ана. Тако ми душе, шаран! А каква је то маштанија?

Панта. Није то никаква маштанија! Ви жене друго ништа не знате, него одмах маштанија, прачбина, урок, и знам те ја шта још. Ово је прави шаран. А кад се испече, оћемо сви лизати прсте. Гледај само колики је, па како је жив. Само да ми је знати, како се врага у тој густој земљи није удавио.

Ана. О! о! Да сам јуче умрла, не бих ни то доживила!

Панта (мудро.) Шта ти знаш! Није то баш ни тако чудо. То се догађало више пута де је близу Дунав. Има то и у старим књигама. Него сад немој бечити очи, већ носи тог шарана, па на ражан њиме, кад је тако добар па се сам понудио. Како сам огладнио копајући, баш ће вајн пасти. Ајд' иди!

Ана (узме шарана па се чуди бајати.) О,о! (За себе.) Не знам ко је кога уловио, ил' ти шарана, ил' шаран тебе. (Одлази.)

Панта (изче.) Станко! Станко! Оди, оди само!
Да и њему приповедим какав сам лов уловио.

ПРИЗОР VII.

Станко и пређашњи.

Станко. Ево ме, бабо, викали сте ме!

Панта. Кажу ти мени, синко, јер знам ви сте тамо у преперадији учили свакојаких књига, па рецидер ти мени, има ли дегод спомена, да може шаран у земљи живети? Знаш, овако на суво, у земљи?

Станко. Бугме, то нисам ни чуо ни читао!
Де би шаран у земљи живио?

Панта. Е, ниси ти још све прочита, што треба да се чита. Наћи ћеш ти то доцније, јер ево, виш, ја данас ископао шарана.

Станко. Ви се шалите, бабо!

Панта. Не шалим се ја, синко, већ сам га баш ископао! Да га видиш још колики је.

Станко. Ха, ха, ха! Откуд шаран у земљи!
То нити је бад било нити ће бад бити.

Панта. Е, виш ти то њега, он мисли да је већ сву мудрост вашиком појео. Да видимо! (Вауче.)
Жено, Ано, донесидер тог шарана.

Ана (из куће.) Ој?!

Панта. Донеси тог шарана, кажем, јер ми, ево, ни овај не верује.

П Р И З О Р VIII.

Ана и пређашњи.

Ана (долази.) Каквог шарана?

Панта. Та немој се бунити: каквог шарана?
Шарана, што сам га ископао.

Ана (гледа га мачуљско.)

Панта. Та што ме гледиш, као да ме никад
ниса видила. Довеси шарана.Ана (са свих мерио.) Бог с тобом, а ја терете!
Човече, прекрети се. Јеси л' ти при себи? Какав
те је шаран нашао!Панта (све се већма једи.) Жево, немој се са
мном шалити, ја нисам за шалу. Дај шарана, да
покажем сину. (Показује Станку место.) Ево ту, види,
ту сам га ископао.

Ана. Ха, ха 'ха! Шарана ископао!

Станко. Јао за Бога, бабо!

Панта. Таки у кућу по шарана, немој се ту
претварати.Ана (забрињута.) За име света, човече, шта је
теби, де би ти шарана ископао!Панта. Ху, триста вам мува ваших, та нисам
ја ни пијан ни луд. Ту је шаран био, ту сам га
ископао! Та оволики је као рука, све се праћкао.

Ана (луца длава о длава на оне да иде.)

Панта (јаво лутито.) Та куда ћеш ти, заврзан-
ко? Шта се ти чудиш, кад си га сама узела и

одвела да га печеш. Та стави, јеси л' чула, дај шарана! (Полаја је.)

Ана (побегне на улицу.)

Панта. Е сад, да нисам паметао човек, бих пукао од једа! Део сам јој шарана у руке! И сама се чудила, као што сам се и ја испрва чудио, па сад силом да ме утера у лаж.

Станко. Бабо, проводите л' ви шалу, ил' ви то баш озбиља кажете. Ја не знам шта да мислим!

Панта. Та мисли ти што оћеш, кад ја што својим очима видим, ту мени не треба доказивати. А, чекај, кујо, дођи само да ти ја покажем!

Станко. Ал' за Бога!

ПРИЗОР X.

Ана, сељани, сељанке и пређашњи.

Ана (допрчи са улице, та пош више комњаја и коњаница, после се све више скупљају.) Одите, људи, одите, помозите! Овај човек није при себи! Ево шта каже, да је ископао шарана.

Више њих. О! о! — Гле јако, гле!

Панта. Та не марим! Одите, људи, слободно гледајте, не дам се ја здрав читав залудити. Сад сам га баш ископао, па оће, куја, силом да ми соли памет! Бре показаћу ја теби. (Пође к њој.)

ПРИЗОР X.

Кнез и пређашњи.

Кнез. Шта је то? Та човеку се пуши глава и онако, а ви сте ту дигли ларму, као да сте се помамили. Зар вам није доста што сте фрај на черевичкој скели!

Ана. Одите, кнеже, за Бога. Овај се човек помамно, ил' је баш полудно. Та де би он ископао шарана! Шарана у земљи!

Кнез. Приљ Панто, који је то андрак са тим шараном? Је л' то још ко чуо!

Панта (оће да је шаран.) Тако ми Бога, пријатељу, душе ми моје, ископао сам га, та својим сам га рукама ископао! Красан шаран, све се бацака, као да је у води! Ево, пријатељу, гледај, ево баш овде је био, на куја једна, гле, шта направи?! Ал' де је само, запамтиће она Панту. (Осврће се.)

Ана (стала на страну на испод кецеље повлазује му реп од шарана.)

Панта (као да се понажњо.) Ху, та ево, ево шарана, пустите ме! (Пође, а људи га задрже.)

Ана (брзо покрије шарана, сви се осврћу, ал' не виде ништа.)

Један комшија. Коно, Бог с тобом, стишај се, ти си ваљда у грозници! Нит' ту има шарана, нит' си ти њега ископао, нит' ће теби то ко веровати.

Панта (дути се, све поглама луна.) Ко је у грозници? Ја у грозници! Ху, триста јој њених! (Поглади се по челу па се освет, стиса и хоће снагом да је мртак.) Браћо, пустите ме, пустите, пустите, све ћу да вам редом кажем, да се уверите. Та ви ме знате! Нисам ја ни пијан, ни луд, ни у грозници! Ево, браћо, (задува се) ху, ху, ево браћо, ево овде, ту сам га ископао! Красан, прави шаран, тео сам, кнеже, и тебе да зовем на ручак, па јој дадох да га испече! Та кажи, Ано, сама, бајки! (На једаред освет опази испод женине кецеље шарана па као бесан.) Ево, ево га, та ево шарана, ево шарана!

Један комшија. Дајте воде, ово није чист посао, овај је полудио!

Сви. О, сирема, о, сирема, баш полудио!

Кнез. Пријатељу драги, та шта то би, за име света! Не би ли боље било да идемо па да легнеш у постељу?

Панта. Ово је беда, ово је наонако! (Осврће се.)

Ано (међу тим отишла у кућу, па му кроз прозор показује шарана.)

Панта (дречи.) Ево га, ево га! Сад је тамо у кући! Дај шарана, крвнице једна, дај, јер ћу те на место убити.

Кнез. Људи, овде није вајде отезати! Ми га морамо узети. Овај ил' ће кога ујести, ил' ће

што pametno uradio. Ta srce mi igra od radosti, kad ih ovake krasne, mlade zajedno vidim.

Ana. Al' josh nesto ima. Danas mi je Pantu kazao, kako se kaže, što je dojako žene posao i gudio. Veli, da je sad uvidio, da i žene dovoljno mozga imaju, da ih ne treba prezirati, jer i one, kad ošeju, mogu mnogo učiniti. Evo nek vam kaže sam je l' tako reko!

Panta. Istina je, imaju mozga katkad i suviše. Ja ih više ne ću prezirati.

Кнез (на страну.) Хм, хм! Овај банда је опет застрашно!

Ana. Eto vidite, људи, та лепо он говори, не фали њему ништа. Сад само још да ово двоје благословимо, јер чевају као осуђени, па ћемо се данас веселити, како је Богу воља! Децо, да сте од мене благословени!

Panta. Да сте срећни и благословени! Ал' ти Станко, немој да се поневидиш, што си пренапандију изучио, јер видиш, ова мирна невестица, што мислиш да не зна две у накрет рећи, — испод те мире, три ђавола вуре, она ће те још жедна преко воде превести.

Сви. Живили ваши младежи!

Кнез. Ал' тако вам Бога, људи, шта је то било са тим шаравом?

Ana (дигне шараву испод кепеле у вис.)

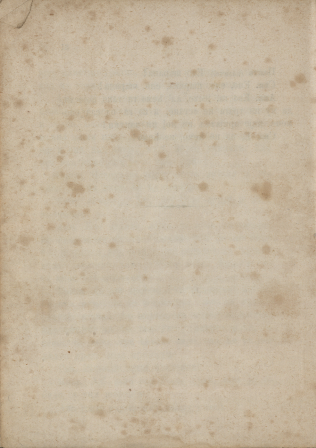
Панга (пошче.) Ево шарана!

Сви. Ево, ево, шарана, ево, шарана!

Ана. Ево га, јесте, ал' ћемо га тако појести,
да му ни трага не остане, а ко га од сад спо-
мене, није пријатељ ни мој ни пантин!

Сви. Е, па не ћемо, не ћемо!

III.

ПОТЧИЊЕНОСТ ЖЕНСКИЊА

од Цона Стурта Миља

с предговором Св. Марковића и Брајтовим говором.

Цена књизи 1 фор.

IV.

ИСТОРИЈА СВЕТА

ЗА НАРОД И ШКОЛУ

написао Стојан Бошковић,

књига II. Средишњи век. Од сеобе народа до преставних ратова.

Цена књизи 1 фор. 50 новч.

V.

ПОУКА О МЕРАМА,

НОВЦИМА И ОЦЕНИ РАЗНИ СТВАРИ

И РАЧУНИ СА ПРОСТИМ КОЛИЧИНАМА

саставио Гаврило Витковић. — Цена књизи 1 фор.

VI.

НАРОДНА ЕКОНОМИЈА У ПРОСТУ ИЗВОДУ

по спису Француза Рапета.

прерађено Љ. П. — Цена 50 новчића.

VII.

ПУТОВАЊЕ У СРЕДИНУ ЗЕМЉЕ

од Жил Верна.

ПРЕВЕДЕНО на СРПСКИ. — ЦЕНА КЊИЗИ 1 ФОР.

VIII.

ПЕТ НЕДЕЉА У БАЛОНУ,

ОД ЖИЛ ВЕРНА. — ЦЕНА 1 ФОР.

Књижара ова спаја с радњом својом и **АНТИКВАРСТВО**, купује дакле сваку стару и старију српску књигу, ценом угодном.